

ÉG A SZEMÉT...

VESZÉLYES?

MIT TEHETEK?

Bizonyára Te is érezted már a településünkön télen-nyáron előforduló, kellemetlen, édeskés szagot, ami a műanyagok eltüzelésekor keletkezik. Tudtad, hogy ez a füst

akár 200-féle súlyosan mérgező,
köztük vegyi fegyverként is használt anyagot tartalmazhat?

Nincs kukám, a kertben gyűjtöm a szemetet, kéthavonta egyszer rágyújtok, ennyi belefér, nem? - magyar vidéki lakos, 2016

A VÁLASZ: NEM

A lakossági szemet ötödrésze műanyag. Szemétegetéskor számos mérgező vegyi anyag, korom, nehézfém, szén-monoxid, nitrogén-oxidok, kén-dioxid elegye jut ki a tiszta levegőbe. Hazánk egyik legsúlyosabb környezetegészségügyi problémája mindenkit érint, mert majd minden településen előfordul ilyen eset, ráadásul a szennyező anyagok nagy távolságokra eljutnak.

JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

A szemétegetés kormányrendelet alapján mennyiségtől függetlenül szigorúan tilos!

Háztartási szemétegetésért akár 300 000 Ft bírság is kiszabható.

- 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet a levegő védelméről: 27. § (2) *Hulladék nyílt téri, vagy [...] nem megfelelő berendezésben történő égetése, [...] kezeletlen fahulladék [...] égetése kivételével tilos.*
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvből A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése: 248. § (1) *Aki (...) hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

Gondtál már arra, hogy gyermeked asztmája, allergiád, rákos daganatod, szívproblémád, impotenciád a műanyagégetéssel is összefüggésbe hozható?

- A hétköznapi műanyagok elégetésekor **mérges gázok keletkeznek** és kilométeres körzetben elszenyvezik a levegőt.
- A szemet égetésekor keletkező füst akut légúti problémákat is okoz, a keletkező mérgek pedig **a szervezetben és a környezetben halmozódnak** és észrevétlenül fejtik ki alattomos egészségkárosító hatásukat.
- Magyarországon **több mint 14 000 ember hal meg évente légszennyezés miatt** kialakuló betegségben, míg autóbalesetben 600. **Kína után hazánkban** a legnagyobb arányú a szennyezett levegő miatti szívbetegség, agyvérzés, tüdőrák vagy hörghurut okozta halálozás.
- Sokan fűtenek szilárd tüzeléssel, ami a téli hónapokban a legfőbb szennyezőforrás a levegőben, nőtt a dízelüzemű kocsik aránya, terjed a lignittüzelés. Ezt koronázza meg a lakossági szemétegetés, a műanyagok eltüzelése.
- **A hulladék füstjének belélegzése a következő egészségügyi problémákhoz vezethet:** csecsemőhalál, daganatos betegségek, szélütés, szívinfarktus, meddőség, impotencia, magzatkárosodás, autizmus, máj- és vesekárosodás, hormonzavar, allergia, asztma, depresszió, pszichológiai zavarok, fejfájás.

Asztmások Magyarországon (Korányi Bulletin)

**HA A LAKÓHELYED LEVEGŐJÉT VÉDED,
A SAJÁT EGÉSZSÉGED VÉDED!**

- **Soha ne égess szemetet!**
 - Az egészségkárosodásod költsége akár százszorosa is lehet az éves kukadíjnak;
 - súlyosan veszélyeztetted mások, főleg a gyerekek egészségét;
 - rendőrségi eljárást és nagy összegű bírságot is kockáztatsz. A műanyag égetése hatósági eljárás során utólag is kimutatható korommintából.

- **Mit tehetek, ha szemetet éget a szomszéd?**
Ha sárgás vagy fekete füstöt, jellegzetes édeskés-fanyar szagot észlelsz, műanyag ég a közeledben.

- **Első a tájékoztatás:** magyarázd el az égetőnek, mit okoz és mit kockázatot! Terjeszd a szórólapot, kérd a Levegő Munkacsoport segítségét!

Ha nincs változás...

- **Gyűjts bizonyítékot:** fényképezd/videózd le a füstöt és lehetőség szerint az égetett anyagokat is!
- **Hívd a rendőrséget** (112), kerti égetésnél a tűzoltóságot (105)! A rendőrség bemehet a házba és megnézheti mivel fűtenek, a tűzoltóság hivatalos iratban rögzíti az égetés tényét, ami alapján a járási hivatal le tudja folytatni az eljárást.
- **Tegyél írásos bejelentést** a Járási Hivatalnál!

További megbeszélésért keress engem:

**Segítsük egymást
a párbeszédben,
szemléletformálásban,
érdekérvényesítésben!**

A VESZÉLYES MŰANYAG

A műanyagok gyártása és felhasználása 70 éve növekszik. Míg 1950-ben mindössze másfél, mára évente **több mint 300 millió tonna műanyagot gyártunk** világszerte. A műanyag sokoldalú, könnyű, vízálló és rugalmas, ráadásul viszonylag olcsó, az iparban a fémet és üveget is helyettesítheti. A műanyag szinte elpusztíthatatlan - de sajnos szemétként is az.

Az újrafelhasználást nehezíti, hogy többféle típusú műanyag egymással keveredve már szennyezett alapanyagot alkot. Máiig nincs tökéletes megoldás a típus szerinti szétválogatásra, noha a fejlett országokban csak csomagolásként **évente 100 kg műanyagot vásárol minden ember** - ami egy éven belül a szemétként kerül. Új műanyagok gyártása a legtöbb esetben kényelmesebb és olcsóbb, mint az újrafeldolgozásuk.

A műanyag szemét természetbe és óceánokba kerülésének következtében **a műanyagok jelentős globális ökológiai problémát jelentenek már ma is**. A világ tengereiben 5 óriási örvényben lebeg jelenleg sok millió tonnányi műanyag törmelék, a szemétbányákba kerülő állomány pedig a talajvizet mérgezi. **A legjobb műanyag a meg nem vásárolt műanyag!**

TIPP: nézd meg a YouTube-on a „Földünk a műanyag bolygó” (angolul „Plastic planet”) című ismeretterjesztő filmet!

NÉHÁNY GYAKORI HULLADÉK, MELYET TILOS ÉS VESZÉLYES ELÉGETNI

Polietilén (PE) és polipropilén (PP) a műanyag hulladék fele

üdítős palack, zacskó, tejszörp doboz, fólia, csomagolás, háztartási eszközök, szigetelő habok (pl. polifoam), játékok, bútor, szinte minden készül belőle

Nejlón (poliamid) és poliszter

ruházat, textil, szőnyeg

Polisztirol

ételtálca, szigetelés, hungarocell

Műgyantás farost lapok

Az OSB és bútortalap égetésekor rákkeltő formaldehid és mérgező cian keletkezik

Eldobható pelenka

Polietilén, poliszter, poliakrilát keveréke. Természetes lebomlási ideje 450 év.

Poli-vinil-klorid (PVC)

kábel-szigetelés, vízcsövek, linóleum, ablaktok, játékok

AZ EGYIK LEGMÉRGEZŐBB HULLADÉK

- műnyagszagú? azt jelenti: mérgező.
- elégetve foszgén, egy gyilkos harci gáz keletkezik

Poliuretán (PU)

rugalmas szigetelőhabok, szivacs, matrac

A **gumi füstje** erősen mutagén hatású, torzszülött csecsemők, vetélések és rák követi útját, de még a meg sem született unokák is rákot kapnak tőle. Égetésekor rendkívül mérgező és rákkeltő benz-a-pirén, kén-dioxid, sósav, dioxinok, benzol, ólom és cink jut a levegőbe. (1 kiló gumi égetése = 100 millió m³ benz-a-pirénnel határérték felett elszennyezett levegő)

Néhány súlyosan mérgező gáz, ami a műanyagok elégetésekor keletkezik:

- **Toluol:** depressziót, csökkent tanulási képességeket, pszichológiai zavarokat, impotenciát okoz
- **Vinil-klorid:** súlyosan rákkeltő, tudatcsökkenést okoz, ill. máj-, lép-, véréképzési zavart
- **Dioxinok:** tömeges halált okozott véletlen szennyezéssel a vietnámi háború során; kis mennyiség is súlyosan rákkeltő, nem bomlik le, halmozódik bennünk, anyatejjel átadódik, idővel biztosan eléri végzetes hatását

TISZTA LEVEGŐT!

Tájékoztató a szemétegetés veszélyeiről és a lehetséges tennivalókról

ég a szemét a településünkön
egészségügyi kockázatok
a veszélyes műanyag
mit tegyék égetés esetén